

STOCKHOLMS ÄLDRE-FOU:ER BJUDER IN TILL
**EN EFTERMIDDAG OM
TRYGG HEMGÅNG**

**27 november
13.00–16.00
Hälsans Hus**

I Stockholms län pågår på flera håll utveckling av insatser för att trygga hemgången från sjukhus för sköra äldre.

Tre av länets FoU:er, Äldrecentrum, Nestor och FoU nu, har på olika sätt studerat insatser för trygg hemgång. Vi har undersökt effekterna för de äldre, hur kommuner har organiserat sina verksamheter och hur insatserna kan utvecklas i samspel med andra aktörer.

Nu vill vi dela med oss av våra resultat, vars sammanfattningar du finner bifogade med denna inbjudan. Med utgångspunkt i resultaten från dessa studier vill vi bjuda in till en eftermiddag där vi kan utbyta erfarenheter och diskutera vilka lärdomar som kan dras tillsammans med dig som jobbar strategiskt med eller är intresserad av arbetet kring trygg hemgång.

Syftet med eftermiddagen är att skapa möjlighet till kunskapsutbyte inom länet. Genom att dela erfarenheter vill vi ge inspiration och bidra till utveckling av ett gott och tryggt mottagande i hemmet för den äldre.

Välkommen med din anmälan [här!](#)

Datum: 27 november 2019

Tid: 13.00–16.00. Vi bjuder på fika!

Plats: Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B.

Vid frågor klicka på en FoU-logga för att vidarebefordras till en kontaktperson.



Trygg Hemgång i Stockholms län – tre studier med olika perspektiv

Utifrån den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) rustar kommunerna sig för att kunna möta äldre personers behov av stöd i hemmet vid en snabbare utskrivningsprocess. Flera kommuner har infört Trygg Hemgångsteam som ett sätt att hantera denna förändring. Det främsta skälet till denna insats har varit att snabbt och tryggt kunna hjälpa äldre hem från sjukhus. Andra skäl har varit att kunna erbjuda ett alternativ till korttidsboende och att få en fördjupad bild av den enskildes behov av stöd i hemmet. Trygg Hemgång finns i flera delar av landet. Det som främst skiljer Stockholms län från övriga landet i detta sammanhang är att ansvaret för hemsjukvården ligger kvar hos Region Stockholms öppna hälso- och sjukvård.

Insatsen har olika benämningar i olika kommuner, t ex Trygg Hemgång, Förstärkt hemgång eller Tryggt mottagande, och delvis olika utformningar. Det som skiljer sig är bland annat omfattningen av stöd, hur teamet är organiserat och vilken målgrupp man vänder sig till. Gemensamt för de olika modellerna är dock att äldre personer erbjuds extra och mer flexibelt stöd i hemmet av personal i ett särskilt team under en avgränsad tid. Den ordinarie hemtjänsten svarar oftast för stödet i hemmet under kvällar, nätter och helger.

Tre av Stockholms läns FoU-enheter för äldre har haft i uppdrag att studera eller följa arbetet med Trygg hemgång. Äldrecentrum har undersökt effekterna för dem som tar emot insatsen Tryggt mottagande. Nestor har jämfört två kommuners modeller av Trygg hemgång utifrån organisation och innehåll. FOU nu har följt utvecklingen av en modell för Trygg hemgång i en kommun. Sammanfattningar från studierna presenteras nedan och de frågor som studierna berör kommer att ligga till grund för en workshop den 27 november dit beslutsfattare och utvecklare bjuds in för samtal om utmaningar och möjligheter inom området.

Äldrecentrum – en studie av effekterna för de äldre

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum har på uppdrag av Äldreförvaltningen i Stockholms stad studerat äldre personer som efter en utskrivningsplanering skrevs ut från sjukhus med olika insatser: hemtjänst, Tryggt mottagande, korttidsboende eller vård- och omsorgsboende. Syftet var att undersöka hur behov av vård och omsorg bedömdes, förändrades, tillgodosågs och upplevdes och hur det skilde sig mellan olika typer av insatser. De som hade fått extra stödinsatser av särskild hemtjänstpersonal under några veckor efter hemkomsten (Tryggt mottagande), var mycket nöjda. I intervjuerna framkom att man ansåg det särskilt positivt att ha fått hjälp av samma personer och att dessa hade arbetat i lugnt tempo, varit kunniga och hade koordinerat de olika vårdaktörerna. Studien visar dock att det är svårt att fånga effekter av Tryggt mottagande på gruppnivå. Tryggt mottagande resulterade inte i bättre funktionsförmåga, fördröjd flytt till vård- och omsorgsboende eller ökad överlevnad, 90 dagar efter sjukhusvistelsen, jämfört med omfattande hemtjänstinsatser. I rapporten diskuteras hur modellen kan utvecklas med hänsyn till lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Resultaten visar att Tryggt mottagande kan fylla en viktig funktion, både genom att ge kvalificerad omsorg och bidra till bedömningen av de fortsatta behoven av hjälp och stöd. Läs mer på Äldrecentrums webbsida.

Nestor – en jämförande beskrivning av två Trygg hemgångsteam

Nestor har beskrivit och jämfört två Trygg hemgångsteam med olika utformning. Södertälje kommun har ett Team för trygg och säker hemgång (start 2015), som består av undersköterskor och ligger under

beställarenheten på kommunen. Haninge kommun finansierar ett multiprofessionellt team, Trygg Hem (start 2007) som består av arbetsterapeuter, sjukgymnaster/fysioterapeuter, sjuksköterskor och läkare som organisatoriskt ligger under geriatriken på Praktikertjänst N.Ä.R.A. I studien framkom att de olika teamen hade liknande syften och målgrupp samt att det i båda teamen fanns tid och flexibilitet för att utforma insatserna efter den äldres aktuella behov. Teamen fick ofta rollen som ”spindeln i nätet” för den äldre och samarbetade över professions- och huvudmannagränser. Den organisatoriska hemvisten och personalgruppens sammansättning hade dock bidragit till olika fokus. För undersköterskorna i Södertäljeteamet innebar närheten till biståndskansliet att de, bland annat genom att stödja utredningsprocessen med strukturerade behovskartläggningar, stärkte förutsättningarna för ett träffsäkert och individanpassat stöd från den ordinarie hemtjänsten. De förberedde också överlämningen till ordinarie hemtjänst. Haningeteamets närhet till geriatriken gav en trygg situation och korta kontaktvägar när det gällde medicinska frågor. Teamet, som bestod av hälso- och sjukvårdspersonal, hade ett fokus på att utifrån mål sätta tillsammans med den äldre, arbeta för ökad funktions- och aktivitetsförmåga. Båda teamen hade successivt gått in i mer komplexa ärenden där personerna inte kom direkt från sjukhuset.

Teamens olika angreppssätt kan ses som kompletterande för en trygg hemgång men även som stöd i komplexa ärenden för de äldre som inte varit på sjukhus. Det finns god anledning att arbeta vidare med hur dessa stöd kan kombineras för att uppnå god resursanvändning samt ett tryggt och säkert stöd för den äldre, i specifika team eller inom ordinarie hemtjänst och primärvård. Läs mer på Nestors webbsida inom kort.

FOU nu – lärande utvärdering vid utveckling av Trygg hemgång

Järfälla kommun drev under 2017-2018 ett projekt för att utveckla Trygg hemgång som en ny insats till äldre som upplevde oro vid återgång till hemmet efter vistelse på sjukhus eller korttidsboende. Trygg hemgångsteamet bestod av fem undersköterskor med möjlighet att ge mer omfattande och flexibelt stöd i hemmet jämfört med ordinarie hemtjänstinsatser. Biståndshandläggare beslutade om och följde upp insatsen. FOU nu bidrog under projektet med att leda tillfällena för lärande utvärdering, en metod för att gemensamt lära under pågående utvecklingsarbete. FOU nu genomförde totalt fyra workshops, med aktörer från kommun och landsting inom vård, omsorg och stöd till äldre och deras anhöriga. Det gemensamma lärandet fokuserade på teamets uppdrag, samverkan mellan aktörerna och hur insatsen kunde skapa ökat värde för den enskilde och dennes anhöriga.

Den lärande utvärderingen bidrog till att aktörerna fick kännedom om och förståelse för varandras uppdrag, en samsyn kring vad Trygg hemgång innebar samt förbättrade sin samverkan. Insatsen Trygg hemgång förändrades under projektiden. Stödets omfattning minskades från initialt cirka 2 veckor till cirka fem dagar, bland annat för att minska diskrepansen i stödinsatser vid övergången till ordinarie hemtjänst. Målgruppen utökades från äldre som upplevde oro vid hemgång från sjukhus eller från korttidsboende till att även omfatta personer som redan bodde hemma men där ordinarie stöd av olika skäl inte räckte till. Insatsens inriktning utökades från initialt fokus på ökad trygghet vid hemgång, till fokus även på stöd för kvarboende, stöd för biståndshandläggare att förstå mer om enskildes behov, samt samordning av stödinsatser och övergång mellan olika stödformer.

Den lärande utvärderingen visar på behovet att utveckla insatser i samråd med alla andra aktörer som berörs av insatsen för att få en samsyn och anpassad insats. FOU nu har summerat erfarenheter från den lärande utvärderingen i en rapport som inom kort finns på FOU nu:s webbsida.